

Ca-Nostra

EPOCA SEGONA
ANV VI : NÚM. 87

SETMANARI MALLORQUÍ
Inca, 20 de Setembre 1924

Redacció Administració
Murta, 5. - Inca

A UN JOVE

LA MES ALTA VICTORIA DE L'AMOR

Si Déu és l'Amor, segons expressió de Sant Pau, tot amor serà com una joguina de Déu-Amor. Ell solament serà en sí mateix estimable, i tot amor que tingui un home que el conegui, si és ver amor, retornarà a Déu i tindrà en Déu la raó d'èsser.

L'estimar els germans i les coses en Déu i per Déu, fins és un precepte.

La paga i l'estímul de l'amor; és l'amor; per això l'estimar volem també ésser estimats, i l'ésser estimats ens incita a estimar.

Qui pugui arribar a les més altes regions de l'amor, de tal manera amarà en Déu tots els germans, que quedarà satisfet i pagat amb el premi que dona Déu als qui l'estimen; fent renunciament de tot plaer o satisfacció que naturalment sol acompanyar a l'amor.

Aquesta és la victòria més alta de l'amor.

A tan excelsa glòria no hi som pas tots cridats,

Tu, Jove, seràs o no cridat a aquesta distinció, emperò tens de saber que ella hi és, que hi han escollits que hi arriben, i que aquests són de carn i ossos com tu.

Són els qui renuncien el matrimoni i estan disposats a deixar la pàtria per caminar prop mateix de Jesús. Són els religiosos.

Els temps antics no coneguerem aquesta virtut que ens va revelar Jesús, verge fill d'una mare verge, i de llavors ençà tot un estol ha seguit derrera tan enlairats models

Tots ells, moguts per amor i per esperit de sacrifici, renuncien les atraccions d'una

forma legítima de l'amor.

Per tal renunciament espiritual, en resulta de tal manera purificat, que gairebé esdevé totalment espiritual.

Per tal renunciament el cor es dilata sobrenaturalment, per rebutjar tot exclusisme en l'amor, i per això pogué dir Sant Pau als Corintis: l'amor ha dilatat el meu cor. Com si volgués dir: ha quedat per l'amor tan ample el meu cor que us hi tinc a tots vosaltres.

Per tal renunciament tenen el cor més net de mundanes afeccions i senten la benaurança d'una més directa visió de Déu, segons lo que els va prometre Jesucrist; benaurats els nets de cor perquè ell veuran a Déu.

Per tal renunciament sentiran més que els altres homes la filiació divina de tota la humanitat, es trobaran més germans dels seus germans a tall de germans majors, situats més prop del Pare, més fortament abrandats pel foc de la caritat que cerca a Déu i el troba en cadascú dels germans.

Tu consideraràs aquesta forma sublim de l'amor, i tenint com tens el cor generós, en sentiràs l'atracció, vull dir, com un desig d'ésser un dels elegits, com una admiració i una santa enveja dels qui es troben en aital situació.

Després fes el teu camí per on sies cridat, emperò no deixis de venerar als qui conreen aquest amor sense escòria, que mai es gasta i que és causa d'una joventut perpètua.

JAUME RAVENTÓS

An els pererosos sempre los sentirem dir que tenen ganes de fer qualche cosa. —
Vanvenarques.

LES TORTORES

Lo patriarca d'Assís,
 sortint de Roma,
 veu venir a un infantó
 que hi duia tórtores,
 lligadetes amb un fil
 d'ales i potes.
 Lligadetes quan les veu,
 tot s'acongoixa:
 —Germanetes del meu cor,
 que en sou d'hermoses!
 de todó l'alè teniu,
 peus de coloma.
 Infantó, bell infantó,
 doncs on les portes?
 —A un ocellaire romà
 que me les compra.
 —¿L'ocellaire què en vol fer,
 tan petitones?
 —Les tindrà en un gabial
 si no les ploma.
 —Infantó, bell infantó,
 fes-me'n almoïna:
 jo els daré la llibertat
 que els és tan dolça.—
 Lo noiè és compasssiu,
 lo niu li dóna,
 i les tórtores copsant
 ell les amoïxa,
 en sa màniga i son pit
 mentre les posa
 Germanetes, —va dient, —
 germanes tórtores,
 ¿de deixar-vos agafar
 com sou tan totxes?
 Mes, veniu al meu convent,
 sereu mes hostes:
 quan jo cante cada jorn
 matines i hores,
 a mos salms barrejareu
 místiques trobes,
 i lloarem tots plegats
 el Déu dels pobres.—
 Quan arriben al convent
 la nit s'acosta;
 clava en terra son bastó
 prop de la porta.
 Lo bastó, que era un vergàs
 pres a una soca,
 per miracle en una nit
 alzina es torna:
 de la terra fins al cor
 arrels enfonsa,
 mentre puja cap al cel
 brancada ombrosa,

de l'alegre monestir
 reial corona.
 L'endemà, al sortir lo sant
 ans que l'aurora,
 a les tórtores per niu
 l'alzina dóna.
 Sant Francesc resa davall
 matines i hores,
 Sant Francesc les resa al peu,
 damunt les tórtores,
 i es barreja als refilets
 suau salmòdia,
 com a veus de violí
 veus de viola.
 Mig sortint al mirador
 de l'alta Glòria,
 entre eixams de Serafins
 Déu los escolta.

JACINT VERDAGUER.

TU, VOS I VOSTE

Així com en el camp de les idees lluiten avui entre altres principis rivals el socialisme i el capitalisme la democràcia i la dictadura, en el camp, del tractament dels personals d'us corrent lluiten a la nostra terra tres pronoms el «tu» el «vos» i el «vosté.» No podent intervenir explícitament en determinades lluites ideològicament que hi ha per ací aprop, ens decidim a dir la nostra sobre aquesta lluita pronominal.

Què és millor: tractarse de vosté, de vos o de tu? Cadascú de nosaltres a la Catalunya d'avui, usa els tres tractaments. A uns els tractaments de tu, altres de vos, i altres de vosté. De vegades l'ús d'un dels pronoms va clarament determinat per la condició de la persona al·ludida. Però en molts altres cassos, en la gran majoria, podem escollir, sobre tot, entre el «vos» i el «vosté.»

Anem per parts. I la primera part la dedicarem al pronom «vosté», que durant el segle passat va estendre's enormement a la nostra terra particularment a les ciutats i entre senyors, mitjos-senyors i quarts de senyors. Davant la invasió impetuosa del «vosté» el «vos» va recular. Aquest darrer, per un contra sentit, vingué a ésser un tractament per a gent rústica o pobre. El «vosté» fou considerat més fi i més elegant. De fet, el «vos», de tan noble nissaga, es convertí en un tractament intermedi entre el «vosté» i «tu».

Som enemics convençuts del «vosté» No solament apar de mena poc catalana—es degut, probablement, a la imitació del «usted» espanyol—, sinó que en el nostre llenguatge pren un so prim e inconsistent! Ens fa l'efecte d'un tractament de cartolina. En Plaxamma, diria que es un tractament carquinyolir. Al contrari el «vos» enfàtic breu i precis, té un só d'una bella sobriedat i expressa a l'hora la còrdialitat i el respecte. Per comparar la válua respectiva del «vos» i del «voste», feu una prova. Escolteu com una d'aquestes cerimónioses i diplomàtiques massoveres del Camp de Tarragona us tracte de «vos», i escolteu després com us tracta de «vosté». Quina diferència! quina superioritat per part del «vos» tradicional!

D'alguns anys ençà, a casa nostra el vos avança novament, reconquistant depressa el terreny perdut. Entre els catalans d'ofici intel·lectual, a Barcelona mateix, el «vos» és ja gairebé l'únic tractament que usen els que no's tracten de «tu»

Aquest «tu», tan usat a la península ibérica, com feia remarcar no fa gaire temps. «Andrenio», tampoc ens plau. Ni ens plau dins la família, ni ens plau dins l'amistat. Llevat d'alguns casos excepcionals, parents amics haurien de tractarse de «vos». El «tu» que havia esdevingut obligatori en certs sectors obrers s'avé poc amb el lleial respecte que hi ha d'haver entre tots els éssers humans, fins entre aquells que més lligats estan per la sanc, per les idees o per l'afecte.

Si el tractar de «tu» els amics, els parents i als fills no és en general recomenable el tractar'hi els criats i altres homes d'humil condició és una ofensa. En la República perfecta, aquesta aplicació del «tu» estaria severament prohibida.

Per esperit de vera noblesa i de vera elegància cal tornar al predomini del «vos». Xenius invocava l'amic intim amb el qual mai no s'hagué tractat de tú. Nosaltres invoquem el fill, que tracte de vos al pare i el pare que tracta de «vos» al fill, i l'aristócrata d'ànima que diu «vos» al porter, a la minyona i al venedor de diaris. ¡Quin regust de tradició i quina gloria de dignitat humana!

(De la Publicitat)

Que importa la vigilància del marit si, guardant sa persona, deixa escapar el cor de sa dòna? — *Vallauvar.*

Cronica d'Inca

—A la capella de les religioses Franciscanes s'ha celebrat la festa de les Sagra-des Llagues de Sant Francesc, fent-se els actes de completes, missa de comunió general, ofici major i d'errament, el vespre, s'ha feta una bella funció amb el Santíssim que ha terminat amb un Tedeum.

A l'ofertori de la missa major ha predicat Mossen Francesc Garau. En tots els actes s'han sentits cants armoniosos que han donat a la festa de les bones religioses gran esplendideç i solemnitat.

—Seguit es senten força de gemecs per la falta d'aigo en nostros pous i camps. L'esplet de figues resulta ben migrada degut a la sequedat del camp i el punt serà hora de la sembra i seria arriscat fer-la sense que el cel enviï la pluge desitjada.

Són ben contades les cisternes que encara tenguen aigo de pluge; unes estan axutes i moltes proveïdes de la font pública L'encarregat de regar els carrers, per exugerar la Font de la Caneleta, es proveeix a la Fonteta, que cada vespre queda agotada però el s'en demà sos depòsits tornen estar plens El carro del Corté carrega del pou públic d'En Morro, que se li ha tornat fer un coll, ben improvisat.

Ara, permetin els nostres lectors una digressió històrica. Farà cosa de uns coranta cinc anys, el Cronista era ben petit, però s'en recorda hembé, que hi hagué una gran estrenyadat d'aigo. La font retjava tant prima que tengueren que fer un repartiment d'aigo, senyalant les gerres que porien dur-s'en les famílies segons el número de individus que tenien. Els grifons retjaven cricament i necessitaven llarg temps per omplir les gerres. Per reforsar el depòsit de la torreta posaren una canal de giny, sostenguda per estalons, que venia de la Font veia, a on uns brassers treien l'aigo, si mal no recordam, amb uns pòvals de fusta.

El batle d'aleshores, don Antoni Rabassa, va fer importants treballs de exploració an els uials de la Font de la Canaleta. No sabem quin resultat donaren perquè nosaltres en aquella edat nos interesàvem ben poc els proveïments públics, però lo cert és, que no hem tornat veure an el poble aquell estat de angúnia per falta d'aigo, malgrat haver-se succeïts anys secs. La Font de la Canaleta sempre vé bastant caudalosa i ordinariament és l'única a on se proveeix el poble.

A Inca se pot afirmar que hi ha molta d'aigo portable. Hi ha pous públics i privats que mai s'han agotats ni en aquell temps que fèim memòria, malgrat esser tot el sant dia povetjats. Lo que falta són els medis portables per l'abastament de la població.

—Aquí deixàrem la crònica, anit passada, divendres, sens tenir notícies que posar, estant ben lluny que avui mati nos sosprenqués la gran novetat que el Batalló expedicionari del regiment d'Inca, hagués, en sa nit, rebut l'orde de partir a Africa en destí a Algeciras.

Per la població hi havia molt de moviment i corradices d'autos amb soldats que anaven i venien dels pobles per despedirse de ses famílies.

Hem acudit al Corté i nos hem topat amb el cap de la policia que amb altres policies portaven 800 caps de xegarros i un caixó de xegarros-puros de l'Havana que l'Ajuntament regalava als expedicionaris.

An el Corté ja hi havia tota la oficialitat i seguit compareixien soldats. Allà se nos ha facilitat els noms dels majors, que componen el quadre del batalló expedicionari. Es el següent:

Tinent Coronell: don Joan Grau Montaner; Comandant: don Joan Fiol; Capitans: don Diego Navarro, don Josep Martínez Aguinaga, don Adrian Seguiller i don Rafael Gonzalez Pérez Caballero. Tinentes: don Federic Bèrgamo, don Guillerme Frau, don Gebriel Campins i don Joan Payeras. Al-

féreces: don Josep Escandell, don Antoni Vidal, don Antoni Ripoll, don Victorià Izazi, don Faust Sedano, don Artur Rodríguez i don Miquel Grau. Capellans: don Joan F. Arjona i Herмосilla i el sacerdot de la nostra parròquia Mossèn Antoni Genestra.

Com més se feia grandia més augmentava el moviment, i seguit arribaven força d'autos amb famílies dels soldats i els trens venien plens de gent, i ensà i enllà es veia qualque escena tristíssima de mares que despedien els fills.

Una comissió de les Dames de la Creu Rotja són anades al Corté a repartir als soldats medalles de la Mare de Deu de Lluch. Les ha beneïdes nostre senyor Rector, i totseguit, les ha passades pels peus del Sant Crist d'Inca i pel mantell de Santa Maria la Major. Deu los don la virtut de guardar-los de perill.

El Coronell retirat don Eugeni Esteva del Real, ha visitat les companyies en sos respectius pavallons i ha dirigit als soldats paraules de patriotisme i de forta estimació.

Amb un tren delanter s'ha embarcat la secció de Ametralladores, carros, cuines i demès carroportal de guerra.

Les forces que queden en aquesta guarnició amb la banda de música han acompanyat a l'estació el batalló expedicionari. Allà hi havia les autoritats: religiosa, civil i judicial amb els seus respectius membres de corporació. S'hi veia les persones principals d'Inca i d'altres pobles i una immensa gentada que se despedia de la tropa.

Casi tots els soldats portaven demunt son traje militar la medalla beneïda.

Al arrencar el tren la banda tocava la marxa real i es saludava la bandera.

En totes les fàbriques i tallers avui no s'ha treballat.

Aquest Setmanari se publica
amb censura Eclesiàstica.

Tip.. Duràn.—Inca